

Wouter Deprez

is klaar voor zijn nieuwe zaalshow 'Speech'

“Ik krijg soms complimentjes voor mijn ‘Hogere Humor’. Terwijl er vaak heel platte stukken in zitten, omdat ik dat zelf zo grappig vind”

Tot zijn eigen schand en schande ondervindt Wouter Deprez (46) dat hij zich af en toe – zelfs in een niet zo ver verleden – weleens heeft aangesteld, overtuigd als hij was van zijn Grote Gelijk. Voortschrijdend inzicht heeft hem te pakken, en dat is soms een harde vaststelling. “Ik denk nu anders over bepaalde dingen. Dat choqueert me soms. Alsof ik op sommige vlakken niet meer trouw ben aan mijn oorspronkelijke gedachten en meningen, aan de groep waartoe ik behoorde.”

Tekst: Frank Poosen
Foto: Geert Van de Velde

Wouter Deprez houdt ervan begrepen te worden. In al zijn voorkomendheid en zonder er veel woorden aan vuil te maken buigt hij zich ten gerieve van de interviewer anderhalf uur lang wat ongemakkelijk voorover richting opnameapparatuur. In onberispelijk Nederlands torent zijn stem kraakhelder uit boven het gekletter en geroezemoes van het hippe Gentse koffiehuis waar ze hebben afgesproken. Dat nette Nederlands, dat ligt hem na aan het hart, zegt hij. Hij mag dan al een West-Vlaming zijn, de ‘g’ en de ‘h’ zet ie zonder gehannes netjes op de correcte plaats. Krek zoals hij dat doet in zijn nieuwe voorstelling, die niet toevallig *Speech* heet. Al had het net zo goed *De dulle avonturen van het bijenbusje* kunnen zijn, want:

Eerlijk, ik heb na de try-out lang nagedacht over wat 'Speech' juist gaat. Taal was niet het eerste wat ik ermee associeerde, en eigenlijk ook niet het tweede.
“Ik weet het. Het initiële opzet was om het over taal te laten gaan. Het klonk allemaal goed op papier, maar op de scène maakte het niet veel los. Het was niet grappig genoeg. Dus heb ik het zo goed als helemaal geschrapt en overgeheveld naar mijn nieuwe boek, dat tegelijk verschijnt. Ik heb maar een klein beetje overgehouden in de show, als een domeintje dat ik kan controleren in mijn chaotische wereld.”

Dat kleine beetje gaat over de midlifecrisis van je imaginair vriend Bart. Ik denk dat die heel erg hard lijkt op Wouter Deprez. Je bent 46, is het zover?
“Misschien lijkt hij op mij, maar ik wilde vooral dat Bart een clichématige midlifecrisis doormaakte, wat men typisch vindt voor een man van mijn leeftijd. Daar heb ik niet zoveel last van. Maar met het vorderen van de leeftijd stel ik me wel vragen. Dat is waardevol, vind ik. Zo'n midlifecrisis is in se een existentiële crisis, een ijking van wat je wilt, wat je daarvoor overhebt en aan wie je verantwoording aflegt.”

En? Wat leert die ijking?
“Ik voel dat ik wel al wat kilometers heb afgelegd. Niet zozeer aan mijn lichaam – mijn lijf doet nog altijd wat ik wil en ik sport een beetje –

maar wel aan mijn hersenen. Ik denk nu anders over bepaalde dingen. Dat choqueert me soms. Alsof ik op sommige vlakken niet meer trouw ben aan mijn oorspronkelijke gedachten en meningen, aan de groep waartoe ik behoorde. Het voelt alsof ik mijn eigen nest verraad.”
“Ik stel nu vast dat mijn soort mensen – noem het gerust linksig – het er moeilijk mee heeft om te veranderen van idee omdat we geneigd zijn te denken dat onze overtuigingen zuiver zijn. In die mate dat we misschien zelfs wat sneller de wetenschap terzijde schuiven, want *wat wij denken is toch juist.*”
“Ik heb de laatste tijd veel mensen gezien die extreem worstelen met hun goede bedoelingen. Het aanvaarden van de wereld zoals ze is, is heel lastig als die wereld heel erg verschilt van hoe je vindt dat die zou moeten zijn. Zeker als je merkt dat de manier waarop je haar probeert te veranderen niet zo effectief is.”

Het is je toch al eens gelukt. In Limburg heb je een bos gered van de kap. Dat was een straf stukje burgeractivisme. Maar toen je tijdens de voorstelling erop terugkwam, werd het merkwaardig stil in de zaal. Alsof niemand nog wist waarover het ging.
“Dat illustreert de relativiteit van alles. Het gaat voortdurend zo. Je kan je afvragen hoe houdbaar het is om van steekvlam naar steekvlam te gaan. Ik heb er toen wel op gelet dat het over iets groters ging dan dat bos van Essers alleen. Dat is gelukt, er is nu een betere compensatie als iets wordt gekapt, en onder minister Zuhair Demir (N-VA) is er meer aandacht voor bosaanplant. Maar het blijft ontzettend relatief, dat is zo.”

Demotiveert dat niet? Ik heb me lang afgevraagd waar de stem van Wouter Deprez blijft in het PFOS-verhaal van 3M in Zwijndrecht.
“Ik wil de dingen die ik doe goed doen. Dat betekent dat het mijn volle aandacht vraagt. In het geval van die bossen heb ik een paar maanden niets anders gedaan. Eigenlijk is dat niet vol te houden, omdat je daarnaast nog zoveel andere dingen te doen hebt. Ik heb die tijd nu niet. Ik steek mijn engagement tegenwoordig in kleinere dingen. Ik geef plasma. Het is bescheiden, maar ik weet dat het nuttig is.”
“Ik ben in mijn buurt ook taallessen beginnen te geven aan kinderen met een andere thuistaal. Volgens sommigen – vooral aan de rechterzijde – haalt dat weinig uit omdat de ouders van die kinderen niet zouden willen dat hun kinderen Nederlands leren. Dat is niet waar. Ik ken niemand die dat niet wil. Ik ken wel ouders die niet zo goed weten op welke manier ze dat moeten doen en die er dengst van zouden hebben als iemand hen de weg wijst. Links kan ik dan weer kwalijk nemen dat er te weinig aandacht is voor de beste manier om van jongs af aan taal aan te leren, zowel op school als in leesinitiatieven naast de schouloeren. Dat moet beter geregeld worden, vind ik. Taal is ontzettend belangrijk.”

Die liefde voor taal, vanwaar komt die?
“Ik heb het van thuis uit meegekregen. Mijn moeder las veel, van Kinsalski tot Marquez. Het is er altijd geweest, zonder dat ik me daar ooit vragen bij stelde. Het was ook volstrekt normaal dat ik in het vierde leerjaar met dictielessen startte. Dat werd een ontsappingsroute voor mij. Ik was heel braaf, maar in die dictielessen kon ik me laten gaan. Ik bloeide open. In mijn streek waren we allemaal opgeliefde emotie-nog niet gesloten. Dat werd helemaal ongetrokken. Dat was een enorm cadeau, denk ik nu.”

• Deprez: “Ik geneer me er voor dat ik op het podium in de ik-vorm spreek. Alsof ik mijn verhaal zo belangrijk vind.”

Is het daarom dat je wel wat deelt met de wereld? Heel Vlaanderen weet dat je vrouw Marjan borstkanker heeft gehad, wie je vader is, wie je moeder was. Er lijkt geen schroom om te persoonlijk te worden. En toch ben en blijf je volgens Marjan een gesloten West-Vlaming.
“Die openheid, dat lijkt alleen maar zo. Ja, Marjan heeft kanker gehad en mijn vader heeft zelfs met mij op het podium gestaan, maar eigenlijk zeg ik niet zoveel over mij of hen. Het zijn figuren die voor een deel fictioneel zijn, die portret staan voor een hele generatie. Is dat openheid?

Ik gebruik mijn omgeving vooral om een verhaal te vertellen.”
“Ik geneer me er ook voor dat ik in de ik-vorm spreek op het podium, omdat het dan lijkt alsof ik mijn verhaal zo belangrijk vind, terwijl het meestal over bijna niks gaat. Die ‘ik’ werkt het best om een *every man* te zijn in wie anderen zich kunnen herkennen. Maar ik moet telkens een weerzin overwinnen om het op die manier te vertellen, alsof het niet hoort.”
“Als je in comedy een algemene stelling poneert,

dan werkt het niet. Dat wordt nooit grappig. Het kan waarschijnlijk klinken, maar om grappig te zijn heb je de anekdote nodig. Je moet weten wie iets gezegd heeft, in welke omstandigheden, welke kleren hij droeg, hoe die stem klonk. Het is een truc. Ik heb heel weinig verbeelding, dus gebruik ik mijn eigen leven als startpunt, dan staat er tenminste al iets.”

Als je het zo uitlegt, lijkt om den brode grappig zijn een heel ernstige affaire.
“Dat is toch niet zo gek? Humor is mijn metier. Het heeft een tijd geduurd voor ik het in de vingers had, maar op een bepaald moment voel je dat het er is, dat het een ambacht is geworden. Daar komt wel wat denkwerk bij kijken. Het gaat heus niet alleen maar om een buikgevoel, al telt dat ook mee.”
“Ik ga op zoek naar de lach, want dat is wat ik doe. En ik doe dat heel graag. Wat ik niet zo goed snap, is dat er mensen soms naar me toe komen en me complimenteren met mijn – wat zij noemen – Hogere Humor. *We houden niet zo van stand-upcomedy-comedy maar wel van wat jij doet*, zeggen ze dan. En ze noemen Bart Can-naerts en Wim Helsen in één adem erbij. *Jullie zijn niet plat, Jullie lachen niet uit.* Euh... Er zit ten meestal ontzettend platte stukken in mijn

“Ik stel nu vast dat mijn soort mensen – noem het gerust linksig – het er moeilijk mee heeft om te veranderen van idee, omdat we geneigd zijn te denken dat onze overtuigingen zuiver zijn”

voorstellingen – ik vind dat zelf namelijk heel grappig. Je kan veel zeggen over wat ik doe, maar niet dat het nooit plat is. En kwetsend is het vaak ook nog eens. Ik wil die platte kant niet ontkennen. Die is er, en ik heb die ook nodig.”

Je moet toegeven dat het niet alleen maar lachen, gieren, brullen is in je shows. Bij momenten is het zelfs ontroerend, zoals de afscheidsrede op de begrafenis van je moeder. Alsof je vindt dat de lach altijd een traan nodig heeft.

“Het ligt niet in mijn aard om lang naar de pathos op zoek te gaan, maar ik wil wel op het gevoel inwerken. Er zijn collega's die dat niet doen en puur voor de lach gaan. Daar kan ik evengoed heel hard van genieten. De lach heeft geen traan nodig, maar als je dat doet, gebeurt er wel iets. Ik hou van het contrast, omdat er in het echte leven ook momenten zijn waar je moet lachen en huilen tegelijk. Het ene sluit het andere niet uit.”

Wanneer had Wouter Deprez uit Geluwe door dat hij tot die soort behoorde en dat hij zelfs talent had om het nog wat komischer te maken?

“Goh, al van heel vroeg, denk ik. Ik had belachelijk veel zelfvertrouwen, op veel domeinen. Als kind dacht ik bijvoorbeeld dat ik heel sportief was, ten onrechte. Ik was ook de slimste van de klas, tot ook dat stopte. Op een bepaald moment volstaat het niet meer om te vertrouwen op wat je van nature hebt meegekregen. Bij mij duurde het wat langer voor ik dat zelf doorhad. Ik heb lang gedacht dat ik wel leraar moest worden. Of directeur. Of eerste minister, want dat was toch wat de slimste van de klas deed.” (lacht)